

Duško Bogdanović
SENKE SEĆANJA 2

Urednik
Zoran Kolundžija

Duško Bogdanović

SENKE
SEĆANJA 2

PROMETEJ
Novi Sad

DA NIJE BILO KNJIŽEVNE VEČERI NA TRIBINI MLADIH...

Tri debele decenije prošle su od upoznavanja i trenutnog začeca prijateljstva s Duškom Bogdanovićem, od mog odlaska na promociju njegove prve knjige u Tribini mladih pa evo do ove, naše ovogodišnje zajedničke... Upoznali smo se i sprijateljili u trenu i lepo je što taj tren traje li traje... a pre 30 godina kada je završila promocija Ducine GODINE PSA, u prepunoj sali Tribine mladih, čestitao sam mu i rekao, otprilike: A sad obećaj da ćeš sledeću knjigu objaviti u Prometeju! Obećao je i to uradio do sada ravno trinaest puta.

Prošle godine Duca je napravio iskorak iz stila dnevno ažurnog kolumniste koji komentariše pojavu-dve, kritički je analizira, potom šiba malo levo, malo desno, ponekad opsuje... promenio se, počeo je da nam priča svoje niske sećanja dok šeta svojih zadatih 7.000 koraka današnjim Novim Sadom sa kojim se više ne prepoznaje... i tako se nakupilo lepih uspomena koje su i drugima, što mlađim, što starijim – isto bliske.

Sad, dok se spremam da zaključimo pripremu i damo u štampu SENKE SEĆANJA – Drugi deo, setih se neobičnog događaja od pre nekoliko meseci – vraćao sam se iz kratke šetnje u Prometej oko podneva, radni dan, vidim kako neko uparkira veliki auto u naše dvorište, a ja upravo za njim, slovenačke tablice, izađe čovek sedamdesetih godina, poslovnog izgleda i pri susretu kod vrata pitam ga:

– Otkud vi kod nas?

– Došao sam po SENKE SEĆANJA Duška Bogdanovića – reče on.

– Izvinite što vas pitam ko ste, voleo bih da prenesem autoru pozdrav, obradovaće se.

– Mi se ne znamo, ali sam od više prijatelja čuo kako je lepo opisan Novi Sad i ljudi iz 60-ih i 70-ih godina, na putu sam se maločas tog setio i rešio da imam tu knjigu, odavno ne živim u Novom Sadu...

Eto, pokazalo se da je najbolja reklama za knjigu kad je čitaoci jedan drugome preporučuju, SENKE SEĆANJA rasprodate su za manje od godinu dana!

Sada predajemo čitaocima nastavak SEĆANJA, literarno vrlo intrigantnu knjigu Duška Bogdanovića, mnogo puta nagrađivanog jugoslovenskog, vojvođanskog i srpskog novinara, ipak, za mene, ponajviše novosadskog publiciste, nadasve pažljivog posmatrača. Duca je ranije napisao mnoštvo testova kao kolumne za više medija. Ti tekstovi od kojih smo pravili izbor za knjige su bili pravo obilje neposrednih svedočanstava i komentara našeg svakodnevnog života, a dobro nam je poznato da živimo u zanimljivim vremenima. Kasnije bismo od njih pravili knjigu koju bi obavezno opremio Atila Kapitanj, svetski cenjen grafički dizajner, po hokejaškoj liniji povezan sa piscem... (u prilogu ovog teksta dajem tu našu malu bibliografiju).

U nastavku SEĆANJA Duško nam prepušta baš lepo, čulno i uvek živo opisano sećanje na nekadašnji Novi Sad. Nižu se toponimi, imena, nadimci, sportovi, događaji... veoma bogato nizanje prizora odrastanja, ali i priča o složenosti jednostavnog života dečaka u Novom Sadu kakvog više nema. U Duškov herbarijum sabrani su stvarni događaji, stvarne ličnosti...

Kao kolumnista, Duca je neumoljiv kritičar, reže i reži, jednom rečju kurčevit kritičar svakodnevice koju prati kroz medije... a sada kao pripovedač vlastite mladosti najednom je

drugačiji, pripoveda vešto i ubedljivo, začinjava duhovitostima, neodoljive su njegove šale na vlastiti račun, nižu se pripovedačke minijature koje razgaljuju čitaoca, govori o negdanjim događajima, ljudima, starim dvorištima, nekadašnjim salajčkim sokacima, zaboravljenim kućama, oživljava likove svoje mladosti....

SENKE SEĆANJA Duška Bogdanovića, naizgled, nepretenciozne beleške o našem gradu, gradu Starosađana, u stvari su pravi popis rasutih slika ljudi i događaja za koje dok čitamo osećamo da su negde sadržani i u nama, a izgubili smo živo, neposredno sećanje na njih. Što je više toga što razaznajemo, razgaljeni smo sa setnim osmehom, Ducino štivo nam je još prisnije. Priče se nižu ležerno, autor je s nama kao iz prikrajka, iskren, samouveren, jer njegova spisateljska veština dobro je iznutra osmišljena i duboko zalazi u mentalitet i duhovnu geografiju Novog Sada.

Zaključimo, naš je Duca strpljiv tragalac po džepovima sećanja, dobar njihov zapisivač i verodostojan tumač. Ovo su priče koje će se prepričavati kao da su se desile baš nekom od nas što čitamo... – priče koje će se ulistati u naše sećanje. Čitajte, proverite, uveren sam da ćete u SENKAMA SEĆANJA pronaći nešto svoje...

* * *

I tako, da pre 30 godina ne odoh na promociju knjige GODINA PSA bio bih znatno siromašniji!

Ljubavi na prvi pogled često vode u propast, ali prijateljstva su trajna!

Zoran Kolundžija

BUDUĆNOST SEĆANJA

Jun 1960. Bio je to početak mog dugog, toplog, izuzetno zanimljivog leta.

Sa peticama u đачkoj knjižici, čekao sam na odlazak u Biograd na moru. Poznato drago mesto. Mnogo plivanja i ronjenja sa maskom i perajima.

Potom povratak u Novi Sad. Štrand.

Uz sportove, naravski. Fudbal. Pre podne sam u dvorištu na vrata garaže porodice Berić satima šutirao Tubeli, odličnom golmanu, vršnjaku iz susedne zgrade.

Onda igra na dva gola sa Ninom i Batulom, ne baš za sport talentovanim komšijama. Ponekad i sa Janezom, nespretnim dečakom sa *dve leve* noge. Čak sa previsokim Dubravkom. Kada nas nije bilo dovoljno, u igru su uskakale i naše drugarice Dana i Veronka.

Preko puta ulice, na igralištu zvanom *Rupa*, često sam bio u ozbiljnoj podeli na dve ekipe sa starijim mladićima.

Popodne, tenis sa vršnjacima iz teniskog kluba *Vojvodina* od kojih sam u to vreme, bio mnogo bolji. I tako do konca meseca i prvenstva Srbije za pionire, kada je stiglo bolno otrežnjenje u mom verovanju da sam nekakav teniser.

Sura realnost: u trećem kolu, Tandari, dečak iz Subotice, donije ozbiljan igrač i juniorski reprezentativac, *istandarisao* me je sa 6:1, 6:2! Početak vrlo skorog mog teniskog kraja.

Kako god, čekao sam 6. juli. U Parizu, na čuvenom stadionu *Park prinčeva*, reprezentacija Jugoslavije je igrala sa domaćinima

u polufinalu Kupa evropskih nacija, tada prvom zvaničnom kontinentalnom fudbalskom prvenstvu.

Još rano popodne sam napanjio radio *do daske*. Slušao sam sve živo što je bilo na programu, dok spiker nije konačno najavio prenos iz Francuske i mog omiljenog reportera Raću Markovića. Naslonio sam uho na preglasni radio i unezvereno slušao svaku izgovorenu reportersku konstataciju. Naši su povelili golom Galića, onda su nam Francuzi dali tri komada. Gotovo!

Nadu je svojim pogotkom vratio Žanetić, ali su domaćini dali i četvrti gol. Znači, kraj!

Ne! Knez, i dva puta Jerković su potpuno preokrenuli rezultat. Pobedom od 5:4 Jugosloveni su ušli u finale. Kakav tim: Šokić, Durković, Jusufi, Žanetić, Zebec, Perušić, Knez, Jerković, Galić, Šekularac i Kostić. Toliko sam radovao, ljubio radio, istrčao na terasu i urlao da me ceo grad čuje.

Četiri dana docnije finale. Sovjetski Savez! Opet Rusi, kako smo bez obzira na stvarni etički sastav, zvali sve *zbornaje*. Iako su se Tito i Hruščov, kao, pomirili i potpisali Beogradsku deklaraciju o prijateljstvu i saradnji, one dramatične, kako se govorilo, „više-od-igre” utakmice sa Olimpijskih igara u Finskoj, niko u Jugoslaviji nije zaboravio. Stvar patriotizma!

Selektori Tirnanić i Lovrić su za finale ubacili dva nova igrača: Vidinića i Miladinovića. Povelili smo opet golom fenomenalnog Galića. Izjednačio je Metreveli. Onda nas je u 113 minutu drugog produžetka, unakazio ruski centarfor Ponedeljnik.

Poludeo sam. Možda sam i plakao? Pa kako neko sa tako smešnim imenom može da nam da gol? I to pobedonosni! Jugoslavija je bila druga u Evropi.

Sledećih dana sam u klubu *Vojvodina* na prvom spratu naše zgrade, bezbroj puta čitao iste novinske izveštaje, izjave igrača, komentare. Bez promene: Rusi šampioni, mi drugi.

Ipak sam na sportskim stranama *Politike*, *Dnevnika*, a naročito *Sporta*, zapazio da je u toku u Londonu najveći teniski turnir

na svetu. Posle legendarnog Palade, Jugosloveni opet imaju jake igrače: Nikolu Pilića i Boru Jovanovića. Slušao sam komentare o njima na tenis-placu i u novinama tražio podatke o novim jugoslovenskim *musketarima*.

Tada sam saznao i za biciklističku trku oko Francuske. Moj omiljeni trkač Italijan Fautso Kopi, tog januara je iznenada preminuo. Njega sam *upoznao* u omiljenim mi sličicama koje su u raznim serijama o sportistima, povremeno izlazile u čokoladicama ili karamel tablama. U odsustvu mog heroja, pobedio je, takođe Italijan, Nenčini.

Opet sam tragao za novim podacima, slušao sportske delove radijskih informativnih emisija.

Kako god bilo, *Vimblton* i *Tur*, postadoše moje nove sportske strasti.

Leto se završavalo, a u Rimu su koncem avgusta počele Olimpijske igre.

Čitao sam sve moguće novine, slušao radio i pokušavao da saznam što više detalja o olimpijskim herojima. Ko je, recimo, američka atletičarka Vilma Rudolf ili čudo od boksera, mladi crnac Kasijus Klej. Potom, pojedivosti iz života Nemca Armina Harija, najbržeg čoveka na Planeti, ili Etiopljanina Bikile Abebe, koji je trčeći bosonog po ulicama Rima, pobedio u maratonu...

Svi oni su bili u senci dve medalje za Jugoslaviju: Martinovićeve srebrne u rvanju i one *najzlatnije*, naših fudbalera. Bio je to gotovo isti sastav iz Pariza, a među pobednicima su bili moji sugrađani Roganović, Takač i Kozlina. Odlično sam ih poznavao.

Pred sam kraj Olimpijade, otac je u Beču kupio televizor. Nemačka marka *Mec!*

Koja radost. Sve sam pratio, šta god da je bilo na ekranu. Od tonske kiloherc probe, programskog slajda i himne Televizije Ljubljana, pa redom, do beogradskog *Dnevnika* u osam uveče. Na slovenačkom jeziku, italijanskom, srpskohrvatskom. Bilo mi je svejedno. Samo da ekran svetluca.

Tako je televizija po nekolikim paralelnim tokovima bukvalno odredila moj budući život. Ne samo sportski, već i profesionalni.

Dugo, zanimljivo leto je okončano. Sledio je septembar i polazak u sedmi razred osnovne škole.

64 godina docnije, ali u datume precizno, sa daljinskim upravljačem u rukama, udobno smešten na trosedu, poput televizijskog Ejzenštajna, *montiram atrakcije*. Izvanredna televizijska ponuda. Sportska, prvenstveno.

Supruga Mila me je sa šarmantnom dozom ironije nekoliko puta upozorila da bi posle mog svakodnevnog višesatnog izležavanja, moglo da se ispod mene izleže i neko jaje.

Vimblodonski turnir. Tenis nad tenisima. Nema Pilića i Jovanovića, ali tu je Novak Đoković. Veličanstveni. Iako nije moj omiljeni slatkiš, od Mile tražim času sa jagodama, uz dooosta šlaga. I, ako može, čašu nečeg penušavog.

– *Da znae duša šo e ubavo*, ako sam dobro zapamtio, u sličnim zgodama govorio je Mače Andreevski, moj studentski cimer iz zgrade broj 165, u voždovačkoj ulici Jove Ilića.

Završen meč, klik na *Tur de Frans!* U žutoj majici vodećeg dominira fenomenalni Tadej Pogačar. Glavni konkurent mu je sudržavljanin Primož Roglič. Slovenci, a naši! Molim? Neko ima primedbe na moju, kao, jugonostalgiju?

Gospodo drugovi, odrastao sam da se radujem uspesima naših u susretima sa strancima! Sa entuzijazmom sa kojim sam navijao za novosadske klubove i pojedince, sa istom zebnjom i nadom, radovanjem i tugovanjem, pratio sam rezultate, recimo, vaterpolista dubrovačkog *Juga*, hokejaša iz Jesenica, splitskih i sarajevskih košarkaša, šabačkih rukometaša, fudbalera iz Niša, Sarajeva, Beograda, Mostara... Bokserke šampione Puljanina Parlova i Beneša iz Banjaluke, smučare iz Slovenije Svetovu, Križaja i Petrovića, splitsku plivačicu Đurđu Bjedov i atletičarku Veru Nikolić iz Čuprije. Fenomenalnog skakača u dalj Beograđanina Stekića i kanuistu Ljubeka iz malenog slavonskog Valpova...

I danas su mi bliži nesumnjivi uspesi narečenih slovenačkih biciklista, verovatno najboljeg tandema na svetu, od njihovih konkurenata Holanđana, Belgijanaca ili Francuza. Draži su mi uspesi hrvatske teniserke Done Vekić od njenih koleginica iz Amerike ili Rusije, kao i beskrajno talentovane, jedva punoletne Zrinke Ljutić u skijaškim nadmetanjima sa silesijama iz Amerike, Skandinavije, Švajcarske, Austrije...

Mislim pritom i na izuzetnu bosanskohercegovačku plivačicu Lanu Pudar.

Tako je uvek bilo, u toj navici i zastarevam. A vi, kako vam drago...

Dakle, daljinski upravljač u ruke, pa prebacim na aktuelne prenose sa Evropskog prvenstva u fudbalu. Nema Jugoslavije, a oni *recidivi*, sada samostalne reprezentacije od kojih se očekivala demonstracija škole nekadašnjih, kako se po Globusu govorilo, „evropskih Brazilaca”, prdnuh su u čabar.

Srbija, totalni luzeri, odustali su od ozbiljne igre i dobrih rezultata, još u svlačionici. Kilav Savez, još kilaviji selektor, kilavi fudbaleri. Najkilaviji je onaj ko ih je takve sastavio.

Hrvati, po mnogim procenama favoriti Prvenstva, prokockali su plasman u sledeću rundu u poslednjim sekundama osmominutnog, takozvanog, zaostavnog vremena. Nisu se obrukali, makar.

Slovinci! Uživao sam u njihovoj igri, taktici odličnog selektora, sjajnoj atmosferu na terenu, na klupi, posebno među njihovim fanovima na tribinama. Ta borbena grupa Slovenaca, Srba, Hrvata i Bošnjaka, složno pevajući stihove svoje državne himne, potpuno su nadigrali favorizovane i preterano uobražene Portugalce. Ali, avaj, uglavnom preuzbuđeni u odsudnim trenucima, sami su sebe eliminisali.

Slovinci su novi evropski Brazilci? Nisu, naravski. Novi Jugoslaveni? Tek to, nisu. Iz sve snage sam, ipak, navijao za njih.

64 prohujalih godina. Isti sportovi sa drugima protagonistima. Ista strast. Ista radost. Ista tuga. Uz pomoć novih medija, nauči i tehnologiji hvala, ne jurim više sveže novine i ne guram glavu u radio prijemnik. Imam televizor i čarobni daljinac.

Ako nešto propustim, kliknem na smartfon, odem na željeni sajt i eto me, tamo negde, gde bih želeo da budem.

Vreme sporta i uživanja me uz *bust* novih medija ne napušta. Baš kao i sa podjednakom strašću, tumaranje po deponiji dragocenog sećanja.

Sa senkama ili bez njih, potpuno je svejedno. Moja su. I, biće...

KRUGOVI RANOG DEČAŠTVA

Kada bi se tik uz zgradu sa brojem osam u nekadašnjoj ulici Žarka Zrenjanina (danas Ignjata Pavlasa) postavio jedan krak imaginarnog orijaškog šestara i potom onim drugim ispisao krug čiji bi prečnik bio oko devetsto metara, moj mladi život, do recimo 12 godina, lagodno bi se u njega smestio. Jedan je to od dva kruga mog dečastva.

U spomenutoj kući na trećem spratu sam rođen, nakon što se moja mama Jelica porađala ceo jedan dan i noć. Uz dežurnu babcu i pomoć mamine mame Katice, sa popriličnom ranom na vrhu temena iza koje će mi ostati ožiljak za ceo život, osmog februara 1947. stigao sam na ovaj svet.

Bio je to vrlo prostran, dvoiposobni stan sa velikim predso-bljem i hodnikom koji je povezivao sobe sa toaletom, kupatilom, špajzom i kuhinjom. Naš stambeni prostor je, uz dva ulaza, posedovao i dvorišnu terasu. Imali smo za kuvanje i grejanje instalirani gas, iliti plin, kako se tada govorilo. Ali, i dve prelepe kaljeve peći. Bila su to vremena sa baš hladnim zimama. Da, imali smo i telefon. Sećam se i broja: 41-91.

Hodnik širok jedva dva, dugačak oko pet metara budući da u njemu nije bilo nameštaja, sa glatkim podom od keramičkih pločica, bilo je moje prvo igralište.

Tu sam, kako su mi docnije pričali ukućani, na raširenom sivom ćebetetu okružen igračkama propuzao, bauljao, kasnije proho-

dao, ali i više gurao nego vozio crveni tricikl, koji sam dobio od tate, po njegovom povratku iz Čehoslovačke.

Nekoliko godina docnije sam u tom hodniku upražnjavao prve sportske aktivnosti, posebno kada mi loše vreme ne bi dozvoljavalo da to činim negde napolju. Mislim na pokušaj žongliranja sa fudbalskom loptom. Štaviše, tu sam učio da vozim rolšue!

Zgrada je bila bez lifta. Primenjena svakodnevna fiskultura za sve stanare.

Roditelji, svako na svoj način, neposredno su bili angažovani u narodnom otporu fašističkim okupatorima. Nakon Oslobođenja su raspoređeni na važna društvena, uključujući i rukovodeća mesta, sa zaduženjima bez striktnog radnog vremena.

Mama je bila sekretar, a potom i direktor *Hotelskog preduzeća Vojvodina*.

Otac Vaja je već posle nekoliko meseci nakon mog rođenja, otputovao u Prag na doškolovanje. Zbog političkog sukoba Tita i Staljina, odnosno Jugoslavije i zemalja takozvanog Istočnog bloka i famozne Rezolucije Informbiroa, vratio se u Novi Sad, pre nego što je prvobitno predviđeno.

Po povratku je bio direktor *Turističkog preduzeća Putnik*, a potom rukovodilac *Auto Vojvodine*. Istovremeno je bio amaterski angažovan kao *tehniko* u Fudbalskom klubu *Vojvodina*.

Koliko Vojvodine oko mog mladog života!

O meni je od najranijih dana, brigu vodila i Marija Rosi, naša kućna pomoćnica.

Maca kako smo je zvali beše obrazovana žena. Govorila je mađarski i nemački jezik i tokom tridesetih godina bila je guvernanta u bogatim kućama u Zagrebu i Budimpešti.

Posle rata se doselila u Novi Sad i živela je na Telepu. Bila je stroga, iako me je nesumnjivo mnogo volela. Tačno se znalo šta se u kući sme, a šta se ne sme. Moje eventualne žalbe roditeljima na neke njene odluke i blage kazne, nisu prolazile. Maca je, po njima,

uvek bila u pravu! Dolazila je svakog radnog jutra oko sedam časova, vodila kompletno domaćinstvo i odlazila od nas, oko četiri sati popodne.

Tada bi se obično mama vraćala sa posla. Ako je bilo vanrednih razloga za duži rad, uskakala je baka Katica Krnajac, koju sam zvao Majka. Ona je iz svog stana u Salajki dolazila da me čuva.

Do polaska u zabavište sam se sa decom iz komšiluka igrao u našem lepom i prostranom dvorištu, uglavnom u senci krošnji tri ogromna jablana. Najčešće *Vije*, *Žmurke* ili *Lopova i žace*. Kada nas je bio više od dvoje, i nečega što je ličilo na fudbal.

Bilo je i *intimnijih* zanimacija poput igre *doktora*. Komšinica Dana, simpatična debeljuškasta devojčica i ja, misleći da smo dobro skriveni iza kamare drva za loženje, imali smo svoju *bolnicu*. Poskidali bismo gaćice i pomno pregledali jedno drugo.

Otkrivanje nepoznatog sveta dvoje petogodišnjaka.

Doduše, ako se preskoči jedan od komšijskih plotova, postojalo je i *Četvrto dvorište*, prostor zarastao u travuljinu, vrlo neprijatne ogromne koprive i divlje voće koje je nekontrolisano đikljalo. Tamo su razbacano ležali, poput ostataka nekog tajanstvenog grada iz daleke prošlosti, ogromni kameni blokovi, ostavljeni kao višak pri izgradnji predratne *Hipotekarne banke*, susedne ogromne zgrade, obložene snežno belim mermernim pločama.

U toj džungli od dvorišta smo se igrali izmišljenih igara, inspirisani nekom bajkom, zanimljivom knjigom, ili podstaknuti zapletom upravo odgledanog filma o kaubojima i Indijancima. Na tom će placu u susednoj ulici Konstantina Danila desetak godina kasnije, biti podignuta višespratnica, najveća u kraju.

U našem dvorištu je bio malinjak posađen na desetak kvadratnih metara, koji je gajila tetka Margita, domarka zgrade. Često sam kod nje i supruga joj željezničara Pište u njihovom podrumskom stanu provodio vreme. Pošto bi me iz zdelice poslužila sa tek obranim, dobro pošećerenim malinama, ili mesecima docnije, sa

ukusnim kolačićima bogato nafilovanim sa slatkim, spravljenim od tih malina, igrao sam se sa njihovim psom Džonikom.

Mio crni mešanac, duge dlake i niskog rasta bio je, zapravo, drugi pas u zgradi.

Pored nas na trećem spratu su stanovali Coka Perić Nešić, jedna od najpoznatijih naših glumica, njen sin Rođa, dečak šest godina stariji od mene, kućna pomoćnica, zapravo porodična usvojenica Marča i keruša Dijana, crno-bela mešanka, sa kojom sam se, takođe često igrao. Tada sam već bio siguran da ću jednog dana imati svog psa. Jesam. Tridesetak godina docnije. Odri, pa potom Malenu. Obožavao sam moje kućkice.

Papagaj Kiki nazvan po tada popularnijim bombonama, bio je moj treći kućni ljubimac. Neverovatna ptica. Obožavao je da leti po dnevnoj sobi. Kabadahijski nam je, ali i gostima, sletao na glavu i posvećeno čeprkao po kosi, kvareći svima frizure. Nekima to baš nije prijalo. Naročito našoj komšinici Cici.

Pokušavao sam da Kikija naučim da ponavlja neke reči. Bezuspešno. Ali jesam da mi iz krajeva usta oštrim kljunom, izvlači parčice hrane. Činio je to vrlo pažljivo. Njegov kavez je bio smešten na vrhu ormara u dnevnoj sobi. Najveći deo vremena provodio slobodno leteći po sobi. Ostale prostorije u stanu ga nisu zanimale. Strogo smo vodili računa da velika vrata od trpezarije budu zatvorena, kada je papagaj bio van kaveza. Jednog dana vrata su bila otvorena, avaj, i bela čipkasta zaveza, zbog ptice uvek navučena, lako je bila razmaknuta. Iznenada, Kiki je izleteo iz sobe i stao na ivicu ograde od terase. Istrčao sam za njim, prišao mu i ponudio mu šaku, na koju je uvek obavezno sletao. Nije! Odleteo je desetak metara dalje i spustio se na granu ogromnog dvorišnog jablana. Jedno vreme je bio tamo. Onda je nekud odleteo. Zauvek. Danima sam plakao i neutješno tugovao za mojim ljubimcem. Nisam želeo da mi roditelji kupe drugu pticu. Samo je Kiki bio Kiki!

U najranijem detinjstvu sam zavoleo životinje. U mnogim dvorištima i podrumima u zgradama okolnih ulica, stanari su držali i odgajali najrazličitije vrste životinja: pse, mačke, živinu, zečeve, golubove, čak i svinje. Nisu to bili klasični kućni ljubimci. Ne makar, neki od njih.

U jesen kada za to dođe vreme u najstrožem centru grada, obavljani su svinjokolji. Po svim pravilima tog posla. Kao na selu ili u bilo kom prigradskom delu Novog Sada.

Građani vojvođanske prestonice nisu smeli da gladuju. Gde god da su stanovali.

U dnu našeg dvorišta pored garaže porodice Berić, rasla je jedna kajsija. Prilično stara i visoka voćka. Nije bila naročito rodna. Ipak svakog kasnog proleća, valjda jedini u zgradi, jeo sam njene kiselkaste, najčešće još zelene plodove. To stablo, što mi je bilo mnogo važnije, pomoglo mi je da se preko bujnih grana, popnem na krov garaže i odatle osmatram susedna dvorišta. Kada bih bio bez drugara, beše mi to omiljena zabava. Ne samo sa krova te garaže, već i naše terase uživao sam u pogledu. Pored krošnji ogromnih jablanova, sa nje se jasno video špicasti toranj novosadske *Gradske kuće*. Udaljen stotinak metara, moja mašta je tvrdila da je to pravi kraljevski zamak.

U to vreme impresioniran vitezovima, kraljevima i dvorovima, maštao sam da je baš to onaj u kojem živi Ričard Lavljeg Srca, a da za njegovim Okruglim stolom, upravo sedi Ajvanho i drugi junaci i nepobedivi borci.

I tako, do jednog kasnog popodneva. Penjući se uz kajsijino drvo, noga mi je propala sa tanke grane. Žestoko sam tresnuo i direktno se nabio na drveni patrljak, koji se ko zna kada, odvojio od stabla. Usamljeno je virio iz zemlje sa poput koplja, oštrim vrhom.

Probio sam mošnice.

Mama je čula moj krik, sjurila se niz stepenice i odnela me u stan. Mnogo sam krvario. Do našeg stana na trećem spratu,

ostavljao sam iza sebe vidljive tragove. Kasnije je mama pričala kako sam bio „njen hrabri sin”, jer nisam mnogo plakao. Biće da sam od tolikog krvarenja bio žešće uplašen, potpuno anestetiziran i paralisiran, te nisam stigao da se derem.

Sreća da je u tom trenutku bio kod kuće na spratu ispod nas komšija Buca Berić, poznati urolog i jedan od lekara Fudbalskog kluba *Vojvodine*. On me je nakon što je utvrdio da nisam povredio testise, odmah zašio. Onako na živo.

Bilo je to za vrlo kratko vreme, moje treće krpljenje. Prvo sam prebrzo i nepažljivo vozeći tricikl po sobi, naleteo na vrlo oštar čošak od trpezarijske komode i rasekao arkadu.

Potom sam se nekom prilikom zabatrgao jureći loptu u dvorištu, koje je u najvećem delu bilo betonirano i pao na glavu. Baš sam dobro rasekao bradu. Arkadu su mi ušili, ako se dobro sećam, u dežurnoj ambulanti u Njegoševoj ulici, a na posekotinu na bradi su mi stavili kopče u Vojnoj bolnici u Petrovaradinu. Oba puta nisam ni približno krvario kao kada sam probio *kesu*. Međutim, odista se ne sećam, da li sam se i koliko glasno, tada njario. Biće da jesam.

Ubrzo mi je bez ikakvih posledica rana zarasla. Nastali ožiljak će me celog budućeg života podsećati na opasnost od posledica neopreznog pentranja. Mnogo ubedljivije od ožiljaka iznad oka i ispod brade.

Buca, supruga mu Cica i sinovi Nina i Saša, bili su naše dugogodišnje komšije već i porodični prijatelji. Štaviše, sredinom šezdesetih smo se zajedno preselili u stanove na istom spratu, u tek izgrađenoj zgradi, u susednoj ulici Ilije Ognjanovića.

Zabavište mi se nalazilo u Pionirskoj uličici stotinak metara udaljeno od kuće. U lepoj zgradi na čošku, uz teniske terene u *Dunavskom parku*. Zvali smo ga *Crveni krst*.

Poznata humanitarna ustanova je do otvaranja zabavišta baš tu bila smeštena, a potom se preselila u još raskošniju građevinu,